Tartalomjegyzék

Előszó a magyar kiadáshoz 11
Köszönetnyilvánítások 13
Helyesírási tudnivalók 15

Bevezetés
IDEGEN CIGÁNYOK 17
Európa 17
Cigányok, ciganológia és szociálantropológia 17
Cigányok és parasztok 23
Cigányok a „létező szocializmusban” 25
Cigányok és etnikai viszonyok 26
Módszertan 29

ELSŐ RÉSZ
CIGÁNYOK A SZOCIALISTA MAGYARORSZÁGON 37

I. fejezet
CIGÁNYTELEPEK EGY MAGYAR VÁROSBAN 39
A *Párizs:* a „szerves” telep 39
A *Gödör:* a tervezett telep 44
Kontinuitás 49
A vásárváros 52
Cigányok és magyarok 54

II. fejezet
CIGÁNYOK A FEUDALIZMUSTÓL A SZOCIALIZMUSIG 59
Cigányok a feudalizmus idején 59
A cigánykérdés megjelenése 60
A felszabadulás után 65
A kommunista politika alakulása 67
Cigánypolitika 69

III. fejezet
HÉTKÖZNAP MUNKÁSOK, VASÁRNAP CIGÁNYOK 75
Országos határozattól a helyi alkalmazásig 75
Lakáskörülmények 76
Egészségügy 79
Oktatás 81
Munka 83
Összefoglalás helyett 99

MÁSODIK RÉSZ
ROMÁNESZ: „A CIGÁNY MÓDON ÉLNI” 101

IV. fejezet
A JÓ ÉLET KÉPEI 103
Románesz 103
Roma öltözködés 106
A roma konyha 107
Vendéglátás és *mulatságo* 108
Osztozás és segítségnyújtás 110
Az osztozás határai: a pénz 114
Az osztozás határai: az asszonyok 115
Fivérek, fiúk és a roma identitás 119
Ostromállapot mentalitás 127
A romák jövedelme: a *gázsó*kra utalt megélhetés 131

V. fejezet
A KEMÉNY ÜZLE T..... 139
A roma és a ló 139
A ló mint szimbólum 142
A szocialista lóvásár 147
Az alku 150
A vérbeli kupec 154
A lókupec hatalma 157
„Csere” és „eladás” 159
Kereskedés teszi a romát 163

VI. fejezet
DALTESTVÉREK 167
Mulatságo 167
Vorba 173

Rományi gyili, cigány dal 176
„Igaz beszéd” 183

VII. fejezet
A KERESKEDÉS MÁGIÁJA 191
Önellátás kemény munkával 191
Megélhetés munka nélkül 195

HARMADIK RÉSZ
A ROMA A *GÁZSÓK* VILÁGÁBAN 205

VIII. fejezet
A *ROMNYI*BAN LAKOZÓ *GÁZSI* 207
Rom és *romnyi* 207
Tiszta *romnyik* és a piszkos *gázsik* 210
A szennyeződés szaga 213
A termékenység és a szexualitás különválasztása 215
A szülési szennyeződés és a keresztelő 222
A *romnyik*ban lakozó gázsi 227
A nemek közötti munkamegosztás 232

Összegezés
„ÚJ MAGYAROK” VAGY „RÉGI CIGÁNYOK”? 241
Cigányok és nem cigányok változó történelmi viszonya 241
Hogyan érjük be önmagunkkal? 243
A szociológiai objektivizmuson és az antropológiai
kulturalizmuson túl 248

1. melléklet: Hosszabb cigány szövegek 257
2. *melléklet: Zenei lejegyzések* 259

BIBLIOGRÁFIA 261

ILLUSZTRÁCIÓK

Térképek

1. A kutatás helyszíne Magyarországon
2. Harangos város térképe
3. Fontosabb lóvásárok, amelyekre a harangosiak járnak

4.

Ábrák

1. A *Párizs* néhány háztartásának rokonsági kapcsolatai
2. Néhány háztartás rokonsági kapcsolatai a *Gödör*ben
3. Férfiak korábbi házasságokból fakadó rokoni kapcsolatai
4. *Dinkestye* és *szavulestye* „nemzetek”
5. *Pokuláro* „nemzet”
6. *Romungro* és roma házassági kapcsolatok

Fényképek

1. Cigány ház
2. *Romnyi* nézi magát a tükörben
3. Sár
4. Udvaron
5. „Régimódi” cigánytelep
6. Férfiak a keresztelőn
7. Férfiak az esküvőre érkeznek
8. Fonal eladása
9. Megvadult ló megfékezése
10. Makacskodó ló „hajtása”
11. Rendőrségi ellenőrzés
12. a, b, c. Alku
13. „Lassan és nyugodtan”
14. Asszonyok a lóvásárban
15. Virágok
16. Piros esküvői ruha
17. A nők külön ünnepelnek a férfiaktól az esküvőn